

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA-4112-02-01/2011
S/11/007

Warszawa, 27 marca 2012 r.

tekst ujednolicony

**Pani
Hanna Gronkiewicz - Waltz
Prezydent
m.st. Warszawy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie m.st. Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”), kontrolę realizacji zadań w zakresie usuwania pojazdów nieprawidłowo zaparkowanych w latach 2010–2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 13 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezydent niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu w procesie usuwania pojazdów nieprawidłowo zaparkowanych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie windykacji należności z tytułu opłat za usunięcie pojazdów nieprawidłowo zaparkowanych, pozostawionych bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazywał, że nie są używane

1. W związku z wejściem w życie, 4 września 2010 r., ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw², zadania w zakresie usuwania pojazdów pozostawionych bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazuje, że nie są używane (określone w art. 50a

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82.

² Dz. U. Nr 152, poz. 1018.

ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym³) oraz działanie w imieniu starosty w zakresie usuwania pojazdów nieprawidłowo zaparkowanych (określone w art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym), od 1 stycznia 2011 r. zostały powierzone Zarządowi Dróg Miejskich w Warszawie⁴. W okresie przejściowym (od 19 października 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.) zadania te przejęło do realizacji Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (BBiZK) Urzędu m. st. Warszawy, co wynika z ustaleń przyjętych w dniu 15 października 2010 r. na posiedzeniu Zespołu Koordynującego działającego przy Prezydencie m.st. Warszawy. Od 1 stycznia 2011 r. w gestii BBiZK pozostały zadania dotyczące prowadzenia postępowań administracyjnych oraz sądowych w sprawach pojazdów usuniętych z dróg do 31 grudnia 2010 r., w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zadania te zostały wprowadzone do regulaminu organizacyjnego Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego zarządzeniem nr 931/2011 Prezydenta m.st. Warszawy z 2 czerwca 2011 r.

2. Najwyższa Izba Kontroli ocenia jako nieprawidłowe, niepodjęcie przez Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego niezwłocznych działań zmierzających do odzyskania należności z tytułu opłat za pojazdy usunięte przez Straż Miejską do 31 grudnia 2010 r. (w trybie art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym).

Ustalono, że w okresie od listopada 2010 r. do stycznia 2012 r., Straż Miejska przekazała do BBiZK 585 spraw dotyczących pojazdów usuniętych w trybie 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, z których – po weryfikacji – 534 sprawy zakwalifikowano do wszczęcia postępowania o przepadek pojazdu na rzecz powiatu. Do zakończenia kontroli BBiZK skierowało do sądów 120 wniosków o przepadek pojazdu, z czego w 17 sprawach sądy wydały prawomocne orzeczenia o przepadku pojazdów (orzeczenia wpłynęły do BBiZK w okresie luty – sierpień 2011 r.). Stwierdzono, że w żadnej z ww. spraw nie podjęto dalszych działań zmierzających do wykonania orzeczeń sądów, tj. wydania decyzji o zapłacie kosztów powstałych od wydania dyspozycji usunięcia pojazdu do zakończenia postępowania, a w przypadku niedokonania płatności – zmierzających do wyegzekwowania należności ustalonych decyzją w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵.

W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor BBiZK stwierdziła m.in., że powyższe zadanie jest zadaniem nowym, wcześniej nie realizowanym przez powiat, co spowodowało, że zadanie zaczęto realizować bez możliwości odpowiedniego przygotowania zarówno w zakresie logistycznym jak i finansowym. Brak dalszej windykacji w sprawach, w których uzyskano prawomocne orzeczenia sądów o przepadku pojazdów wynikał z nie zakończenia postępowań w sprawie zagospodarowania tych pojazdów, m. in. z powodu nieustalenia sposobu zrealizowania płatności za przechowanie pojazdów.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.

⁴ Uchwała Rady Miasta Stołecznego Warszawy Nr XCIV/2771/2010 z dnia 9 listopada 2010 r. zmieniającą uchwałę w sprawie statutu ZDM.

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.

W ocenie NIK, zwłoka w podejmowaniu dalszych działań zmierzających do zakończenia postępowania, spowoduje dalsze generowanie kosztów przechowywania pojazdów⁶ i niesie ryzyko przedawnienia należności stanowiących dochody powiatu (zgodnie z art. 130a ust. 10k ustawy Prawo o ruchu drogowym, decyzji o kosztach nie wydaje się, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia sądu o przepadku pojazdu upłynęło 5 lat).

Na podstawie ustnego polecenia Zastępcy Prezydenta m.st. Warszawy z 17 czerwca 2011 r., BBiZK otrzymało do realizacji zadania związane z windykacją należności z tytułu opłat za usunięcie pojazdu w trybie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zadania te zostały wprowadzone do regulaminu organizacyjnego BBiZK zarządzeniem nr 1958/2012 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 13 stycznia 2012 r.

Stwierdzono, że w okresie od 22 sierpnia 2011 r. do 2 listopada 2011 r. Straż Miejska przekazała do BBiZK 2 551 spraw dotyczących pojazdów usuniętych w trybie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym, w których dyspozycja usunięcia pojazdu została wydana w latach 2006–2010 (z tego m. in.: z 2006 r. – 442 sprawy i z 2007 r. – 515 spraw). Należności z tytułu nieuiszczonych opłat za usunięcie ww. pojazdów wyniosły 641,7 tys. zł. Do zakończenia kontroli, w żadnej ze spraw BBiZK nie podjął dalszych działań, zmierzających do wyegzekwowania należności z ww. tytułu (skierowanie pozwu do sądu o wydanie nakazu zapłaty). W złożonym wyjaśnieniu Dyrektor BBiZK podała m.in., że *z uwagi na fakt, iż ww. należności przedawniają się po upływie 10 lat od daty wydania dyspozycji usunięcia pojazdu, a dokumenty dotyczące ww. należności wpływały do BBiZK od 22 sierpnia 2011 r., nie zostały one skierowane do natychmiastowej windykacji.*

Zdaniem NIK, w sytuacji, gdy należności dotyczą pojazdów usuniętych w 2006 roku, dalsza zwłoka w podjęciu działań windykacyjnych niesie ryzyko ich przedawnienia.

3. W Urzędzie m. st. Warszawy zadania w zakresie rozliczania oraz windykacji należności z tytułu mandatów karnych kredytowanych, nałożonych przez Straż Miejską za naruszenia przepisów o ruchu drogowym, realizowało Biuro Księgowości i Kontrasygnaty – Wydział Ewidencji i Windykacji Mandatów oraz Biuro Podatków i Egzekucji – Wydział Egzekucji Administracyjnej.

W okresie objętym kontrolą Straż Miejska m.st. Warszawy wystawiła z ww. tytułu 109 716 mandatów karnych kredytowanych na kwotę 13 421,5 tys. zł, z czego zapłacono 82 744 mandaty na kwotę 10 091,9 tys. zł. Liczba niezapłaconych mandatów wyniosła 26 260 w kwocie 3 197,6 tys. zł, a wpłaconych częściowo, anulowanych, uchylonych i umorzonych – 712, na kwotę 132,0 tys. zł (z ewidencji mandatów prowadzonej przez ww. Wydział brak jest możliwości pozyskania danych dotyczących mandatów nałożonych w związku z nieprawidłowym parkowaniem).

⁶ Należy podkreślić, że oprócz kosztów przechowywania pojazdów, z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu o przepadku pojazdu, na powiat przechodzi obowiązek opłacenia składki ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, nawet jeżeli powiat nie zamierza użytkować danego pojazdu. Wyjątku w tym zakresie nie przewiduje ani ustawa Prawo o ruchu drogowym, ani ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Podmiot, który nie spełnił obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, jest obowiązany wnieść opłatę (art. 88).

Według stanu na 16 lutego 2012 r. Biuro Księgowości i Kontrasygnaty wystawiło 49 678 tytułów wykonawczych na kwotę 6 173,0 tys. zł, z czego 5 796 tytułów wykonawczych na kwotę 697,6 tys. zł zostało wystawionych w okresie do 99 dni od daty nałożenia mandatu, a 32 987 tytułów na kwotę 4 089,9 tys. zł – w okresie od 100 do 149 dni od daty nałożenia mandatu. Natomiast 10 838 tytułów wykonawczych na kwotę 1 378,4 tys. zł zostało wystawionych w okresie od 150 do 199 dni od daty nałożenia mandatu, a 57 tytułów na kwotę 7,1 tys. zł – ponad 200 dni od daty wystawienia mandatu. Zgodnie z postanowieniami § 77 Regulaminu windykacji należności w Urzędzie m.st. Warszawy⁷, tytuły wykonawcze winny być wystawiane bez zbędnej zwłoki.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania należności z tytułu kosztów poniesionych w związku z usunięciem pojazdów w trybie art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym,
- 2) podjęcie bez zbędnej zwłoki działań zmierzających do wystawiania tytułów wykonawczych dotyczących mandatów karnych kredytowanych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Prezydent w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Za zgodność z uchwałą
Komisji Odwoławczej

⁷ Wprowadzonego zarządzeniem nr 4311/201 Prezydenta m.st. Warszawy z 16 marca 2010 r.